

Huismus- en vleermuisonderzoek aan de Meulunterseweg 22 te Lunteren

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status:	Definitief
Project:	BE/2019/251
Datum:	12 november 2019
Samensteller(s):	ir. S. Schuuring
Collegiale toets:	ir. T.W.D. Schrader
Opdrachtgever:	

DBL ARCHITECTEN
Meulunterseweg 34
6741 HN Lunteren

Contactpersoon: dhr. J. Nap

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V. / DBL Architecten

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Plangebied	6
1.3	Werkzaamheden	6
1.4	Te verwachten soorten en functies	6
1.5	Kader Wet natuurbescherming	7
2	Methode	9
2.1	Theoretisch kader	9
2.2	Praktische uitvoering	10
2.3	Inventarisaties	13
2.4	Afwijkingen protocollen	14
3	Resultaten	15
3.1	Huismus	15
3.2	Vleermuizen	16
3.3	Overige soorten	18
4	Conclusie.....	19
4.1	Huismus	19
4.2	Vleermuizen	19
4.3	Overige soorten	19
5	Bronnen.....	20
	Bijlage 1 Overzicht waarnemingen.....	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Meulunterseweg 22 te Lunteren is een agrarisch bedrijf met woning gesitueerd. Op de planlocatie is een functiewisseling van agrarisch naar wonen beoogd. Hiervoor worden de agrarische stallen en schuren gesaneerd ten behoeve van nieuwbouw. De aanwezige woningen en bijgebouwen blijven hierbij behouden (figuur 1.1).

Omdat de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van beschermde nestlocaties van huismussen en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de potentie van de planlocatie voor deze soorten (Ruimte voor Advies, 2018).

Figuur 1.1 Luchtfoto van de planlocatie (rood gearceerde kader) met daarin 1 = bestaande woning, 2 = kapschuur, 3 = opslagschuur, 4 = opslagschuur, 5 = bollenopslag, 6 = voormalige kalverenfokkerij, 7 = opslagschuur, 8 = geschakelde schuur*, 9 = woning*, 10 = kapschuur, 11 = privé schuur*. Bron luchtfoto: Arcgis.com 2018. * = blijft behouden*

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van nestlocaties van huismussen en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten. Om vast te stellen of de te slopen bebouwing op de planlocatie daadwerkelijk een functie heeft voor huismus en vleermuizen was aanvullend onderzoek noodzakelijk. DBL Architecten begeleidt de ruimtelijk ontwikkeling en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn huismus en vleermuizen aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maken de huismus en vleermuizen gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van verblijfplaatsen en leefomgeving van huismus en vleermuizen?

1.2 Plangebied

De planlocatie bestaat uit een agrarisch bedrijf met woning te Lunteren. De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit een agrarisch gebied met akkers, weilanden, bomenrijen, bosschages en enkele kavelsloten (figuur 1.2).

Figuur 1.2 De planlocatie betreft een agrarisch bedrijf in een rurale omgeving.

1.3 Werkzaamheden

De werkzaamheden zullen op hoofdlijnen bestaan uit:

1. Saneren van bebouwing
2. Egaliseren terrein
3. Realisatie nieuwbouw
4. Revitalisatie terrein en aanleg verharding

1.4 Te verwachten soorten en functies

Uit het oriënterend onderzoek (Ruimte voor Advies, 2018) is gebleken dat een deel van de bebouwing op de planlocatie geschikt is als nestlocatie van huismus en verblijfplaats van vleermuizen (tabel 1.1). Dit betreft schuur 2 en 3, alsmede de te behouden bebouwing. Deze bebouwing op de planlocatie is als verblijfplaats van vleermuizen geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De bebouwing op de planlocatie is ongeschikt als massawinterverblijfplaats voor vleermuizen, wegens het beperkte thermisch bufferend vermogen van de bebouwing.

Tabel 1.1 De te verwachten beschermde gebouwbewonende soorten op de planlocatie op basis van de uitgevoerde quickscan (Ruimte voor Advies, 2018). ¹ Betreft een inschatting op basis van de quickscan (visuele inspectie en deskstudie) gerelateerd aan de beoogde ingreep (paragraaf 1.3). ² Mogelijk dienen wel mitigerende maatregelen te worden getroffen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, dit is dan duidelijk beschreven in de quickscan.

Soort	Potentie	Overtreding Wet nb ¹
Huismus	Ja	Mogelijk
Gierzwaluw	Nee, geen geschikte openingen	Nee ²
Vleermuizen	Ja	Mogelijk
Gewone dwergvleermuis	Ja	Mogelijk
Ruige dwergvleermuis	Ja	Mogelijk
Laatvlieger	Ja	Mogelijk
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Mogelijk
(Mass)winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis	Nee, geen bufferend vermogen	Nee ²
Spreeuw (cat. 5)	Ja	Mogelijk
Huiszwaluw (cat. 5)	Nee, geen overstek	Nee ²
Steenmarter	Nee, geen geschikte openingen	Nee ²

1.5 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten, uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van de huismus valt onder de vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en de overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Vleermuizen vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden (paragraaf 1.3) kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art 3.1 lid 2 en 4 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid (huismus) te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels (huismus) weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Wnb, art 3.5 lid 2 en 4 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren

Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid (alle vleermuissoorten) te beschadigen of te vernielen.

2 Methode

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor vleermuizen geldt het Vleermuisprotocol (NGB, 2017) als richtlijn. De richtlijnen worden met enige regelmaat door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie B.V. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn.

Tabel 2.1 *Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van huismus- en vleermuisonderzoek zoals deze zijn geformuleerd in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017) en het Vleermuisprotocol (NGB, 2017).*

Huisumus <i>Nest:</i> Aantoonbaar door: <ul style="list-style-type: none">- Visueel onderzoek in periode 1 april t/m 15 mei (2x veldbezoek avond/ochtend)- Visueel onderzoek in de periode 10 maart t/m 20 juni (4x veldbezoek avond/ochtend)- Inspectie (oplichten dakpannen) in de periode 15 september/1 maart (1x veldbezoek) <i>Functioneel leefgebied:</i> Bestaat met name uit foerageer en slaapplekken. Wordt vastgesteld door waarnemingen en gedrag van alle aanwezige huismussen. (Kennisdocument huismus BIJ12)
Vleermuizen <i>Kraamverblijfplaats:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (10 mei) 15 mei t/m 15 juli (20 juli) (2x veldbezoek). Indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op in- of uitvliegende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector. <i>Zomerverblijfplaats:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (1 april) 15 mei t/m 15 augustus (1 december) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op in- of uitvliegende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector. <i>Paarverblijfplaats:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (15 juli) 15 augustus t/m 1 oktober (1 november) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op in- of uitvliegende individuen, territoriaal gedrag en sociale geluiden. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector. <i>Vervolg op volgende pagina</i>

Winterverblijfplaats:

Onvolledig inspecteerbare winterverblijfplaatsen kunnen voor de gewone dwergvleermuis onderzocht worden door zwermbezoeken in de periode 1 augustus t/m 10 september (2x veldbezoek). Onderzoek wordt uitgevoerd met een batdetector eventueel in combinatie met een warmtebeeldcamera. Voor overige soorten met inspecteerbare verblijfplaatsen 1 locatie bezoek in de periode 1 december t/m 1 maart.

Essentieel foerageergebied¹:

Aantoonbaar door onderzoek in de periode (1 april) 15 april t/m 1 oktober (1 november) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op foeragerende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector.

Essentiële vliegroute¹:

Aantoonbaar door onderzoek in de periode (1 april) 15 april t/m 1 oktober (1 november) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op migrerende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector eventueel in combinatie met een zaklamp of warmtebeeld.

(Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12 & Vleermuisprotocol, maart 2017)

¹ Onder een essentieel foerageergebied wordt verstaan een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantingsplaats of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen. Onder een essentiële vliegroute wordt verstaan een vliegroute die van wezenlijk belang is als er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats een essentieel foerageergebied te bereiken of omvliegen vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats naar een essentieel foerageergebied via een alternatieve route teveel energie kost (o.a. uitspraak RvS 201708426/1/R2, 3 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2169).

Huiszwaluw en spreeuw (cat. 5)

De nesten van huiszwaluw en spreeuw (cat. 5) zijn jaarrond beschermd indien er sprake is van ecologische zwaarwegende redenen. Aanwezigheid van nesten van deze soorten wordt vastgesteld door het tellen van in gebruik zijnde nesten. In praktijk gebeurt dit in de periode 1 april tot eind juli, betreffende de broedperiode. Voor beide soorten zijn geen richtlijnen voor inventarisatie opgesteld, maar wordt de inventarisatie uitgevoerd gedurende het aanvullende onderzoek naar overige jaarrond beschermde broedvogels.

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes.

Procedure

Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het plangebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. In het oriënterend onderzoek is potentie toegekend aan schuur 2 en 3 en de te behouden bebouwing. Derhalve heeft voorliggend onderzoek zich geconcentreerd op schuur 2 en 3. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities de planlocatie (gevels/daken/dakranden met potentie) het meest efficiënt (strategisch) kan worden onderzocht. De strategische punten, looproute en zichtlijnen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, struiken/bomen, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep. In figuur 2.1 worden de strategische punten en de meest gebruikte looproutes weergegeven.

Figuur 2.1 Overzicht van de strategische punten en de meest gebruikte looproutes op de planlocatie.

De procedure tijdens ieder veldbezoek is als volgt:

1. Bepalen strategische punten voorafgaand aan start onderzoek.
2. Overleg met collega('s) over bezetting strategische punten en looproutes. Als het een vervolgronde betreft worden de resultaten van de eerdere rondes hierin meegenomen;
3. Controle gevels op aanwezigheid van uitwerpselen onder en/of tegen de gevels. Eventueel navraag bij bewoners op (recente) activiteit van vleermuizen¹;
4. Start/uitvoering onderzoek/bezetting strategische punten en uitvoering conform reactieve onderzoekswijze;
5. Afronding onderzoek, bespreken met collega('s) van tussentijds resultaat, eventuele onduidelijkheden over verblijfplaatsen en waarnemingen worden in dit stadia goed ondervangen.

¹Op basis van uitwerpselen kan vaak een goede eerste indruk worden verkregen waar grotere verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Reactieve onderzoekswijze

Binnen de kaders van het Vleermuisprotocol (tabel 2.1) is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie B.V. reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten en looproutes waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het plangebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Tijdens het aanvullend onderzoek huismus wordt met name gebruik gemaakt van strategische looproutes waarbij alle potentiële nesten gedurende het veldbezoek visueel gecontroleerd worden. Hierbij wordt specifiek gelet op de aanwezigheid van territoriaal gedrag, het gebruik van het leefgebied en het in/uit vliegen uit de nesten. Een onderzoek in de avond wordt afgerond rond zonsopgang. Indien dan nog activiteit van de huismus is binnen het plangebied loopt het onderzoek door totdat er geen waarneembare activiteit van huismus meer is binnen het plangebied. In geval van een ochtendbezoek wordt het veldbezoek 45 minuten tot 1 uur na zonsopkomst opgestart.

Het aanvullend vleermuisonderzoek wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen. Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de bebouwing die binnen het plangebied valt. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per seizoen de strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is. Afhankelijk van het doel van het aanvullend onderzoek (e.g. kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied e.d.) wordt de nadruk gelegd op strategische punten (zomerverblijfplaatsen, vliegroutes) of strategische looproutes (paarverblijfplaatsen, winterzwermverblijfplaatsen).

Voor alle onderzoeken geldt dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en dergelijke. Het aantal factoren die bepalen waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route (door bijv. buurtbewoners die de onderzoeker aan de praat houden, bewoners die honden uitlaten of dergelijke) zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtname van de randvoorwaarden van het Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

2.3 Inventarisaties

Veldbezoeken

De planlocatie is 6x bezocht door medewerkers van Blom Ecologie B.V. (tabel 2.2). Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is met name gelet op foeragerende/communicerende vleermuizen. Tevens is gelet op de veelgebruikte structuren door vleermuizen voor het bepalen van het functioneel leefgebied.

Tabel 2.2 *Veldbezoeken op de planlocatie, met per veldbezoek welke functies onderzocht worden en het aantal waarnemers dat is ingezet. De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in het Vleermuisprotocol (2017).*

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon ▼ ▲	Tijd	Weersomstandigheden
Huismus 1	Nest + leefgebied	1	12-04-2019	06:46	07.15-08.30	8/8, droog, 1-2 Bft, 3°C
Huismus 2	Nest + leefgebied	1	23-04-2019	20.48	18.45-20.45	3/8, droog, 1-2 Bft, 21°C
Vleermuizen 1	Kraam + zomer	1	25-06-2019	22.01	22.00-00.30	2/8, droog, 0-1 Bft, 29°C
Vleermuizen 2	Kraam + zomer	1	17-07-2019	21.49	21.45-00.15	2/8, droog, 0-1 Bft, 24°C
Vleermuizen 3	Paar + zomer	1	12-08-2019	06:16	03.15-06.30	0/8, droog, 1-2 Bft, 14°C
Vleermuizen 4	Paar	1	05-09-2019	20.17	20.15-23.15	2/8, droog, 1-2 Bft, 11°C

Gebruikte materialen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker en batdetector, type Petterson 240x. Dit type batdetector is *heterodyne* en heeft een *time expansion* functie. De *time expansion* functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de hoogfrequent geluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-07. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND.

2.4 Afwijkingen protocollen

In het vleermuizenonderzoek is geen onderzoek gedaan naar paarverblijfplaatsen van de laatvlieger. Laatvliegers zijn relatief grote vleermuizen, die grote openingen nodig hebben om een verblijfplaats te betreden. In de te slopen stallen is één ventilatierooster aanwezig, die leidt tot de spouw. Deze opening zou de enige mogelijkheid zijn voor laatvlieger om de spouw te betreden. Echter ontbreken recht boven dit ventilatierooster enkele stenen, waardoor hier een tochtstroom ontstaat in de spouw (figuur 2.2). Vleermuizen hebben voor hun verblijfplaats een constant microklimaat nodig en met name laatvlieger vereisen een hogere temperatuur (Korsten, 2018). Tijdens de veldbezoeken zijn tevens geen laatvliegers waargenomen. Door de aanwezige tochtstroom bij deze enige geschikte opening is de aanwezigheid van de laatvlieger in de te slopen bebouwing uitgesloten.

Het eerste vleermuizenbezoek aan de planlocatie was ingepland voor 10 juni 2019. Echter was er die avond sprake van zware regenval. Hierdoor kon het eerste bezoek pas later op 25 juni plaatsvinden. Om voor het tweede bezoek een compromis te sluiten met betrekking tot tussenliggende tijd en optimale periode is er gekozen voor 17 juli (22 dagen na het voorgaande bezoek i.p.v. de gestelde 30 dagen en 2 dagen na de optimale periode). De omstandigheden tijdens dit veldbezoek waren zeer geschikt (24°C, geen wind, weinig bewolking) en gedurende dit veldbezoek is er ook activiteit van de gewone dwergvleermuis waargenomen (foeragerend en passerend). Gezien de zeer beperkte afwijking van het Vleermuisprotocol en er nog steeds sprake is van een ruime spreiding met betrekking tot onderzoeken naar kraamverblijfplaatsen zijn wij er zeker van dat er geen kraamverblijfplaatsen zijn gemist binnen het plangebied.

Figuur 2.2 Ontbrekende stenen boven de voor laatvlieger geschikte opening van de te slopen schuur 2 (foto: Ruimte voor Advies).

3 Resultaten

3.1 Huismus

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn in totaal circa 5 huismussen (*Passer domesticus*) waargenomen tijdens de piekmomenten. Gemiddeld waren er circa 4 individuen binnen het plangebied. Gezien het aantal waarnemingen is er sprake van een kleine populatie binnen en in de directe omgeving van het plangebied.

Nesten

Gedurende het onderzoek zijn 2 nesten van de huismus vastgesteld binnen het plangebied. De exacte vindplaats van de huismusnesten zijn weergegeven in tabel 3.1. In figuur 3.1 worden de ruimtelijke spreiding van de nesten weergegeven en welke delen van de planlocatie veelvuldig door huismussen worden gebruikt om te rusten, foerageren en als dekking tegen predatoren. In bijlage 1 is een grotere afbeelding met een totaaloverzicht van alle aanwezige soorten opgenomen.

Functioneel leefgebied

Het waargenomen functionele leefgebied is geconcentreerd in de haag aan de westzijde van het plangebied. Op deze plaats zijn een afwisseling van stofplekken, inheems groen en enkele grote bomen, groenblijvende struiken en planten, water en voedsel aanwezig.

Tabel 3.1 *Locaties huismusnesten plus omschrijving.*

Adres	Aantal	Omschrijving
Meulunterseweg 22	1	onderste kantpan aan de noordoostzijde woning
Meulunterseweg 22	1	onderste rij pannen oostzijde woning

Figuur 3.1 Overzicht van de nesten en het functioneel leefgebied van huismus op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS).

3.2 Vleermuizen

Waarnemingen, soorten en aantallen

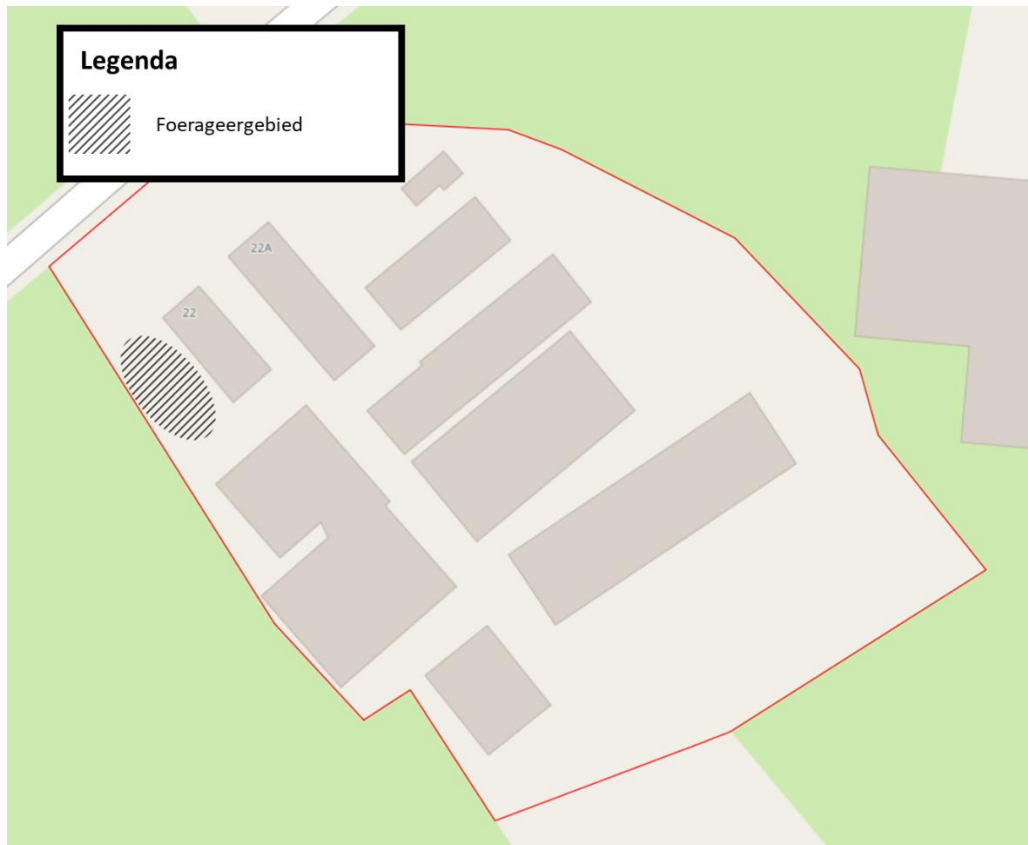
Tijdens de onderzoek rondes zijn enkel vleermuizen van de soort gewone dwergvleermuis waargenomen (tabel 3.2). Binnen het plangebied was er maximaal één vleermuis aanwezig, er zijn geen meerdere vleermuizen tegelijkertijd waargenomen.

Tabel 3.2 Waarnemingen en aantallen van vleermuizen gedurende de veldbezoeken.

Veldbezoek	Soort	Aantal	Gedrag
Vleermuis 1 25-6-2019	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
Vleermuis 2 17-7-2019	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
Vleermuis 3 12-8-2019	Geen vleermuizen waargenomen	3	Overvliegend
Vleermuis 4 5-9-2019	Gewone dwergvleermuis	3	Foeragerend

Verblijfplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen of territoria van vleermuizen vastgesteld. In figuur 3.2 zijn foerageergebieden weergegeven die meervoudig of gedurende langere tijd (> 10 minuten) zijn gebruikt. Locaties die sporadisch (éénmalig en korter dan 10 minuten) zijn gebruikt zijn hier niet in weergegeven.

Figuur 3.2 Overzicht van de verblijfslocaties van vleermuizen op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS)

Vliegroutes en foeragegebieden

Gedurende het vleermuisonderzoek zijn geen essentiële vliegroutes of foeragegebieden vastgesteld.

Foeragerende vleermuizen zijn waargenomen ter hoogte van de groenstructuren ten westen van de woning. Hier zijn gedurende twee veldbezoeken lang foeragerende vleermuizen waargenomen. Gezien de infrequente aanwezigheid van foeragerende vleermuizen blijkt dat dit foeragegebied niet van essentieel belang is voor de soort.

3.3 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken overige soorten waargenomen. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: bosuil, buizerd, grauwe gans, kauw, koolmees, merel, ooievaar, steenuil en vink. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels. Tijdens het ronde vleermuis 4 op 5 september 2019 zijn in de boom ten westen van de woning een steenuil en bosuil waargenomen. Tijdens de overige bezoeken zijn geen uilen waargenomen binnen het plangebied. Wel zijn gedurende de veldbezoeken territoria van steenuilen vastgesteld buiten het plangebied. Tevens zijn er geen braakballen of uitwerpselen aangetroffen tijdens het oriënterend onderzoek of de veldbezoeken. Derhalve is uitgesloten dat er sprake is van een nestlocatie of vaste rustplaats van uilen binnen het plangebied. Ook van overige vogelsoorten zijn geen nestlocaties aangetroffen.

Figuur 3.3 Waarnemingen van steenuilen tijdens het huismus- en vleermuisonderzoek en het vermoedelijke territorium (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS)

4 Conclusie

4.1 Huismus

In april 2019 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de huismus in de woningen aan de plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017a).

Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de woning op de planlocatie nesten biedt voor de huismus. In totaal zijn in de woningen op de planlocatie 2 nesten van huismussen waargenomen. Deze woning blijft behouden in de beoogde ontwikkelingen. In de te slopen bebouwing zijn geen nesten van de huismus aangetroffen. Het functioneel leefgebied van de huismussen blijft behouden. De beoogde sloop van de agrarische bebouwing ten behoeve van nieuwbouw leidt derhalve niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art 3.1, lid 2 (wegnemen van nesten) of art 3.1, lid 4 (verstoring met een wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding). Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van huismussen is niet benodigd.

4.2 Vleermuizen

In de periode juni – september 2019 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is grotendeels conform de bepalingen in het Vleermuisprotocol (NGB, 2017) uitgevoerd.

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art 3.5, lid 4 (wegnemen vaste rust- en/of verblijfplaatsen) of art. 3.5, lid 2 (verstoring van verblijfplaatsen, functioneel leefgebied of overige verstoring). Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is derhalve niet benodigd.

4.3 Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot het vaststellen van de aan- dan wel afwezigheid van huismus en vleermuizen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op nesten en/of verblijfloccaties van andere soorten op de planlocatie. Er zijn geen nesten van overige vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied. Buiten het plangebied zijn diverse territoria van steenuilen aangetroffen.

5 Bronnen

BIJ12, 2017c. Kennisdocument gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht

BIJ12, 2017d. Kennisdocument gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*. BIJ12, Utrecht

BIJ12, 2017e. Kennisdocument huismus *Passer domesticus*. BIJ12, Utrecht

BIJ12, 2017f. Kennisdocument ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. BIJ12, Utrecht

NGB, Zoogdierverseniging en GaN, 2017. Vleermuisprotocol, versie maart 2017

Ruimte voor Advies. Ecologische quickscan Meulunterseweg 22 te Lunteren. Ruimte voor Advies B.V., Vaassen.

Korsten, E. 2018. Voortplanting bij Laatvliegers. Bureau Waardenburg, Culemborg

Gebruikte websites

www.arcgis.nl

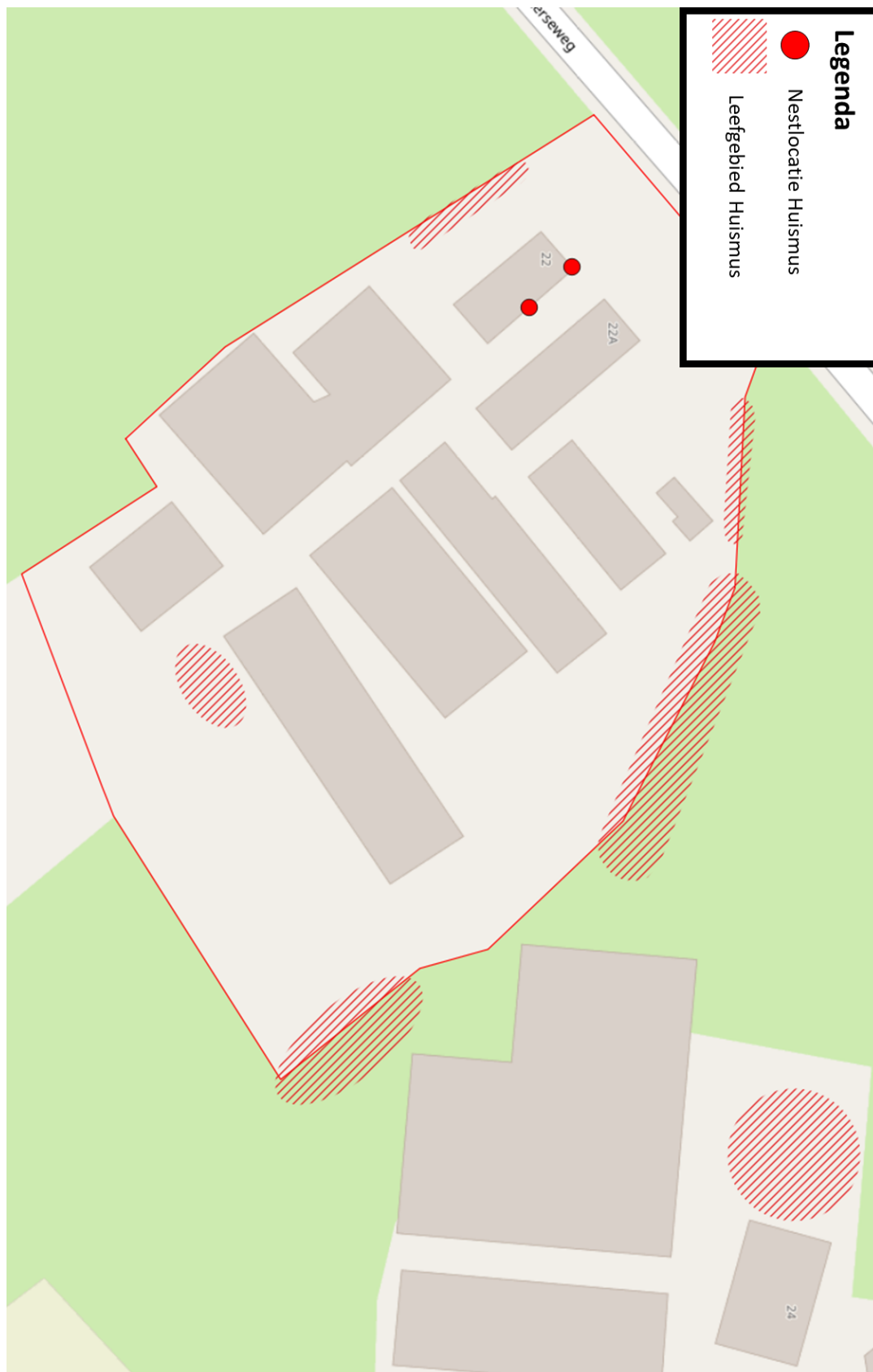
www.ruimtelijkeplannen.nl

www.sovon.nl

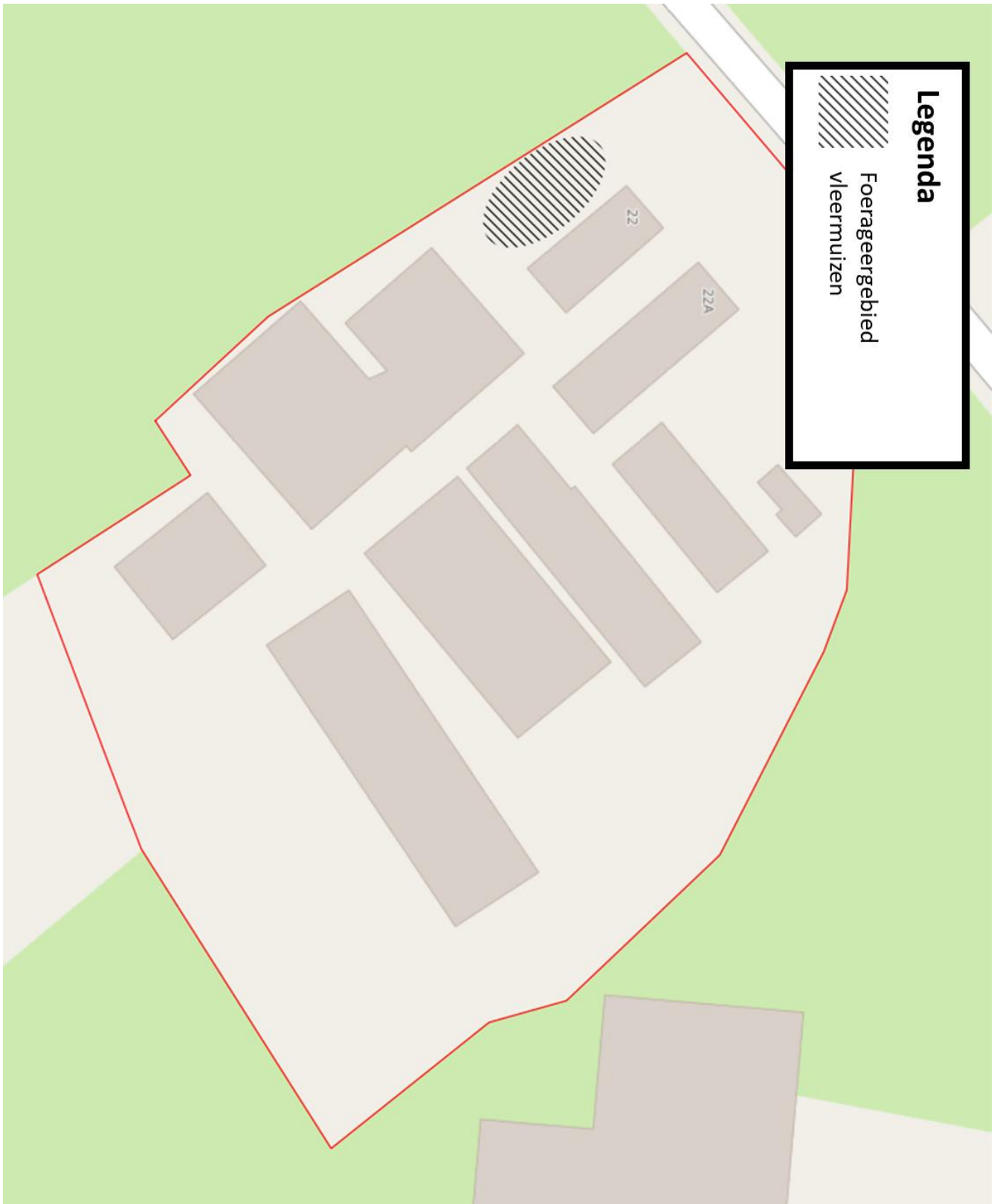
www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdierverseniging.nl

Bijlage 1 Overzicht waarnemingen

Figuur 1 Waarnemingen van nestlocaties en functioneel leefgebied van de huismus (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS)

Figuur 2 Waarnemingen van foeragerende vleermuizen (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS)

Figuur 3 Waarnemingen van steenuilen en het vermoedelijk territorium (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS)

 BLOM ECOLOGIE

ECOLOGISCH ADVIES & ONDERZOEK

ZANDWEG 46, 4181 PM WAARDENBURG

WWW.BLOMECOLOGIE.NL